

αφίνει να του ξεφεύγει. Όμως στο διάλογο του με την Καίτη σε πολλές μορφές εμφανίζεται σε διάσκαλο της κοινωνίας, σε ιεροκήρυκα. Αέ μιλάει, δέ συζητεί φρονισκά κι αβίαστα όπως ή σαρκική τέχνη το απαιτεί. Κηρύττει σαν από βήμα. Το απαιτούμε αυτό και παρακάτω στον τελευταίο διάλογο της Καίτης με τον άντρα της. Έκεί ή γυναίκα του Ζάρα δέ φαίνεται μονάχα να τηνέ μέλλει για τον πόνο το δικό της, για το χαμό της, για τον έαυτό της. Μας φαντάζει σά να θέλη να γενικοποιηθή, ν' απλώση, να πλατύνη. Και φτάνει στο κήρυγμα.

Βέβαια, όπως σημειώσαμε παραπάνου το γενικότερο και το πλατύτερο είναι το γνώρισμα του αληθινού συγγραφέα και μάλιστα σε τέτοια ζητήματα κοινωνικά. Μά το τέτοιο γενίκεμα και πλάτεμα δέν πρέπει να γίνεται με το στανιό από το δοκιματογράφο, βίνοντας τά ίδια τά πρόσωπα να τονίζου και να το δείχνου. Η τέχνη απαιτεί να έρχεται σά συμπίεσμα φρονισκό κι αβίαστο, που να βγαίνει μονάχο του, έσωτερικά, από την ψυχή του αίσταντικου θεατή, όπως το νερό αναβρύζει από το κεραιάρι. Κ' ένα τέτοιο αβίαστο συμπίεσμα θα είναι κείνο που θα μάς δείχνει την τάση του συγγραφέα και την πολεμική του μέσα μας και γύρω μας, και μ' αυτό τον τρόπο θα μάς χωρίσει κ' ένα από τά σημαντικά στοιχεία της καλλιτεχνικής απόλαης: τη δική μας δημιουργία.

Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ

ΜΟΥΣΙΚΟΚΡΙΤΙΚΑ

ΠΕΡΟΥΖΕ

(ΜΕΛΟΔΡΑΜΑ ΣΕ ΔΥΟ ΠΡΑΞΕΣ)

Μουσική Θ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗ
Ποίηση Γ. ΤΣΟΚΟΠΟΥΛΟΥ

Αν επρόκειτο να κρίνει κανείς από τη μουσική της Περούζε, νομίζω πως θα δυσκολευότανε λιγάκι να ονομάσει τον κ. Σακελλαρίδη συνθέτη. Θα του πήγαινε καλύτερα ο τίτλος *διασκευαστής μελοδράματος*. Δέν μπορούμε ν' αρνηθούμε πως και ή διασκευή αυτή της Περούζε μάς δείχνει πως ο συνθέτης της έχει τάλαντο και μάλιστα όχι συνηθισμένο για την Ελλάδα. Δυστυχώς όμως ο μουσικός παρασύρθηκε από τον πειρασμό να δρέψη εύκολα χεροκροτήματα κολακεύοντας την άμουσία και τά γούστα του πιο άμβρφωτου μουσικώς μέρους του κοινού του. Κ' έτσι ξέπεσε τόσο ώστε να μάς παρουσιάσει ένα κράμα από γνωστές και άγνωστες όπερες και όπερέττες. Και το μεγαλύτερο μέρος του κοινού μας χεροκρότησε τη μουσική της Περούζε καθώς χεροκροτεί και τη μουσική των Παναθηναίων δηλ. χαιρέτησε γνωστές του

αγαπημένες παλιές μελωδίες και τις χεροκρότησε με τόσο μεγαλύτερο ένθουσιασμό, όσο πιε παλιές και πιο γνωστές του είτανε. Γιατί δυστυχώς το μεγαλύτερο μέρος του κοινού μας δέ συνήθισε να θεωρή τη μουσική τέχνη και μόνο τέχνη, μά την παίρνει για μέσον τέρψεως, «ψυχαγωγίας» αν θέλετε, και δέν της γυρεύει τίποτε άλλο παρά να του γαργαλέ τ' αυτιά και να του κινή να σκοτώσει εύχάριστα τον καιρό του. Κ' έτσι βρισκόμαστε σε φαύλο κύκλο: οι μουσικοί μας προσπαθούνε με κάθε τρόπο να κολακείσουνε τά γούστα αυτά του κοινού: το κοινό κατά συνέπεια διαφθείρεται άντις να μορφώνεται και απαιτεί από το μουσικό δλοένα και καινούργιες ύποχώρησες απέναντι της τέχνης του, και έτσι φτάνουμε και ως την «Περούζε» που ενώ είχαμε μπροστά μας Έλληνικό λιμπρέτο και μάλιστα χωριάτικο καταστήσαμε ν' ακούσουμε ένα ροιτουρί από Ιταλιάνικες, Γαλλικές, Γερμανικές, Βιεννέζικες μελωδίες. Είναι αλήθεια να λυπάται κανείς βλέποντας μουσικό με το τάλαντο του κ. Σακελλαρίδη που δέν αναγνωρίζει (καθώς έγραψε ο ίδιος στην «Εστία») άλλη μουσική από την πρωτότυπη, να γράφει μουσική που όλα τά άλλα και μόνο πρωτοτυπία δέν έχει. Ίσω; μά αίτια της παραγωγικής αυτής του κ. Σακελλαρίδη να είναι και ή ιδέα του πως ή μουσική δέν έχει πατρίδα. Η μουσική, αλήθεια είναι γλώσσα παγκόσμια: πως διαφέρει όμως στο χαρακτήρα και στο χρώμα, σύμφωνα με τά έθνη, τις φυλές ακόμα πολλές φορές και τις πολιτείες και τά χωριά είναι τόσο βέβαια όσο πως και δυο και δυο κάνουν τέσσερα. Η θαρρεί ο κ. Σακελλαρίδης πως ο Μπετόβεν λ. χ. θα έγραφε τά ίδια πράματα που έγραψε αν είτανε Γάλλος ή πως ο Μπερλιόζ που θαύμαζε και μελετούσε τους Γερμανούς κλασικούς; θα έγραφε την ίδια μουσική αν είτανε Γερμανός; Βέβαια με όσα λέμε παραπάνου δέ θέλουμε να πούμε πως είναι και καλά ανάγκη ένας Έλληνας συνθέτης να γράφει συρτούς και να έναρμονίζει δημοτικά τραγούδια, κατά που λέει ο κ. Σακελλαρίδης, (αν κι αυτό δέ θα είτανε δά και τόσο αξιοκαταφρόνητο, αφού και ο ίδιος ο Μπετόβεν «διέπραξε το έγκλημα» να μεταχειρίζεται κάποτε και δημοτικά Γερμανικά τραγούδια, χωρίς ν' αναφέρω και τη σωρεία των Νορβηγών, Ρώσων, Τσέχων συνθετών κλπ. Θα είτανε όμως ανάγκη και εθνική μάλιστα οι συνθέτες μας να βάλουνε το χέρι στην καρδιά τους και να βγάλουνε ότι έχουνε μέσα τους φτωχό ή πλούσιο αδιάφορο, που είτε μυρίζει θυμάρι ή όχι; θα καθρεπίσει ώρισμένως κάτι της εθνικής ψυχής, τη στιγμή που θα έχει γραφτή με ειλικρίνεια και εύσυνειδησία για την τέχνη και μόνο για την τέχνη.

ΚΑΠΟΙΑ